תורה אור

כי פליגי בחתיכה מר סבר דרכה של אשה לראות דם בחתיכה ומר סבר אין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה רבא אמר דכולי עלמא אין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה והכא באשה טהורה *ומקור מקומו טמא קמיפלגי דר' אליעזר סבר אשה טהורה ודם טמא דהא אתי דרך מקור ורבנן סברי אשה טהורה ומקור מקומו טהור בעא מיניה רבה מרב הונא הרואה קרי בקיסם מהו °ממנו אמר רחמנא עד דנפיק מבשרו ולא בקיסם או דלמא האי ממנו עד שתצא טומאתו לחוץ *ואפי' בקיסם נמי אמר ליה תיפוק ליה דהוא עצמו אינו מטמא אלא *ג בחתימת פי האמה למימרא דנוגע הוי אלא מעתה אל יסתור בזיבה אלמה תניא °זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע מה זיבה סותרת אף שכבת זרע נמי סותר אמר ליה סתירה היינו טעמא דסותר *לפי שאי אפשר לה בלא צחצוחי זיבה אלא מעתה תסתור כל ז' אלמה תניא זאת תורת הזב וגו' מה זיבה סותרת אף שכבת זרע סותר אי מה זיבה סותרת כל ז' אף שכבת זרע נמי סותר כל ז' ת"ל °לטמאה בה אין לך בה אלא מה שאמור בה 'סותרת יום אחד אמר ליה גזירת הכתוב היא זיבה גמורה דלא עדכה בה שכבת זרע סותרת כל שבעה צחצוחי זיבה דערבה בה שכבת זרע לא סותרת אלא יום אחד בעא מיניה ר' יוסי ברבי חנינא מרבי אלעזר דם יבש מהו °כי יזוב זוב דמה אמר רחמנא עד דמידב דייב ליה לח אין יבש לא או דלמא האי כי יזוב זוב דמה אורחא דמילתא היא 'ולעולם אפילו יבש נמי א"ל תניתוה *דם הנדה 'ובשר המת מטמאין לחים ויבשים אמר ליה לח ונעשה יבש לא קא מיבעיא לי כי מיבעיא לי יבש מעיקרא 'הא נמי תניתוה *) המפלת כמין קליפה כמין שערה כמין עפר כמין יבחושין אדומין תטיל למים

אם

*) [עיין כתי' לקמן כה:]

ויקרא טו · שם · שם · שם

רש"י

כי פליגי בחתיכה. דפלי פלויי דת"ק סבר בבשרה למעוטי תוך חתיכה אבל דם הנראה בבקעים טמא דהא בבשרה· קרינן בה ורבנן בתראי סברי אפי' פלי פלויי טהורה דאין זה דם נדה דאין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה: אשה טהורה. דלאו ראייה היא ומיהו טיפת דם מטמאה טהרות אם נגעה בהן ואת האשה טומאת ערב משום דנגעה במקור דקא מחזקת ראייה מעצמה ולאו מטומאה: ורבנן סברי. דם נמי טהור והכי קאמר אין זה דם נדה (שתתן שום טומאה עליו) שאילו היה דם היה לו לטמאה כנדה ועכשיו אין לו שום טומאה אלא כחתיכת בשר בעלמא: הרואה קרי בקיסם. הכניס קיסם בפי אמה והוציא בו זרעו: ממנו. אשר תצא ממנו שכבת זרע: הוא עצמו. ואפילו בלא קיסם: אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה. עד שיצא ממנו כדי חתימת פי אמתו והכא כיון דהכניס ליה קיסם בעי ליה שיעורא כדי קיסם: למימרא דנוגע הוי. מדיהיב שיעורא מכלל דטומאת קרי לאו משום ראייה היא אלא משום דבשר האבר נוגע בשכבת זרע היוצא ממנו ומשום הכי בעי שיעורא כטומאת כל מגעות דבעי שיעורא כגון שרץ ונבלה ומת דאי ראייה מקבלא ליה בטומאת ראייה לא בעיא שיעורא דהא מי רואה היא ולא בעיא שיעורא: אל יסתור בזיבה. זב שפסק והתחיל למנות ז' ימי ספירו וראה קרי אל יסתור את מניינו כי היכי דאי נגע בשרץ לא סתר לספירת זיבתו: אלמה תניא זאת תורת הזב. הקיש הכתוב שכבת זרע לזיבה: מה זיבה סותרת. דכתיב וספרה לה °ואחר תטהר· אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם אף שכבת זרע סותר: לפי שאי אפשר. לראות שכבת זרע הבאה מן הזב בלא טיפת צחצוחי זיבה דהשתא קראת זיבה דאית בה קא סתר: כל ז'. אם ראה בשביעי סותר כל אותן ימים שספר: אלא מה שאמור בה. בשכבת זרע לענין טומאה מה טומאתה יום אחד אף סתירתה אינה סותרת אלא אותו יום ואם ראה בז' אין צריך לספור עוד °אלא יום א': דם יבש. כגון שיצא מגופה חתיכה של דם יבש: זוב דמה. משמע לח שהרי אין דרכו לזוב אלא לח: לח ונעשה יבש. דהא אוקמי מטמאין יבשין כגון נפל דם לח על הבגד ויבש ואחר כך נגע הדם בטהרות דומיא דיבש בשר המת מעיקרא ליכא:

אם

תוספות

כי פליגי בחתיכה· פ"ה ודפלי פלויי וקשה דא"כ השתא אין דרך לראות דם בחתיכה פירוש שאינו דם נדות לא הוי כהאי דאין דרכה לראות בשפופרת דהתם אי דם נדות מן המקור אלא שאין דרכה לראות כאותו ענין ויש לומר דפליגי בחתיכה העשויה כמין שפופרת והאי תגלה בין דם לבשר דת"ק מטמא דדרכה לצאת בענין זה ורבנן סברי אע"ג דדם נדות הוא אין דרכה לראות בענין זה ואין זה דם נדות דקאמרי רבנן ה"פ אין זה דם נדות שטימא הכתוב אבל בפלי פלויי גם רבנן מטמאין כיון דדם נדות הוא ונוגע בבשרה: **אלא** בחתימת פי האמה· אין לפרש דבעי שיעור חתימת פי האמה כר"ש דפ' אלו דברים (פסחים סח:) דסבר כר' נתן דבעי חתימת פי האמה בזוב דכתיב (ויקרא טו) או החתים בשרו מזובו ואיתקש בעל קרי לזב דא"כ מאי פריך למימרא דנוגע הוי אלא מעתה לא יסתור בזיבה הא כיון דאיתקש לזב שפיר יסתור והכי דייק מינה דנוגע הוי [ועוד אי סבר כר' שמעון מאי פריך רב הונא ותיפוק ליה דהוא עצמו סי' והלא דרך קיסם יכול לראות הרבה מחתימת פי האמה] אלא נראה לפרש דסבר כדתנן לקמן בפרק יוצא דופן (דף מ·) דזוב וקרי מטמאין בכל שהוא והכי קאמר צריך שיגע בחתימת פי האמה משום דטומאת בית הסתרים לא מטמאה לכך פריך כיון דנוגע הוי דקא מטהרת בקיסם עד שיגע בפי האמה מעתה לא יסתור בזיבה:

למימרא (דנוגע הוי)· וא"ת ומנליה למקשה דרב הונא לא מצריך שיעור חתימת פי האמה כרבי שמעון וי"ל מדקאמר ותיפוק ליה דהוא עצמו אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה ולא קאמר כשיעור חתימה ולא קאמר נמי דאיתקש לזב שמע מינה דלא לשיעור נקטיה אלא משום נגיעה ועוד אי סבר כרבי שמעון מאי פריך רב הונא ותיפוק ליה דהוא עצמו סי' והלא דרך קיסם יכול לראות קרי הרבה יותר מחתימת פי האמה וא"ת ואם נוגע הוי א"כ למ"ד בפרק יוצא דופן (לקמן דף מג:) לרואה ולנוגע בכל שהוא למה לי דכתב רחמנא רואה וי"ל דעל ידי שכתב רואה הוא דדרשינן בפרק אלו דברים בפסחים (דף סז:) זב וכל זב לרבות בעל קרי שמשתלח חוץ לב' מחנות מוקמינן ברואה ולא בנוגע ונפקא מינה הא דאמר הכא דאפי' רואה אינו טמא אלא משום נוגע שאינו טמא אלא בנגיעה מבחוץ וא"ת ומנלן דנוגע הוי נגמר מדאחמיר ביה רחמנא לענין שילוח מחנות אלמא רואה הוי וכה"ג בעי למימר פרק יוצא דופן (לקמן דף מג·) גבי פולטת שכבת זרע דרואה הוי מדאחמיר רחמנא על בעלי קריין בסיני וי"ל דילפינן דנוגע הוי מדאיתקש לנוגע דנוגע מרבינן א) מאיש איש כפ' יוצא דופן (שם דף מג:) ועוד דבהאי קרא גופיה איתקש נמי לשרץ וא"ת ונוגע דכתב רחמנא למה לי תיפוק ליה מוהבגד אשר יהיה עליו שכבת זרע וי"ל דאדם מבגד לא ילפינן שהרי נבלת בהמה מטמא בגדים שעליו אפילו אם אינו נוגע בה אבל אדם לא מטמא אפילו הוא עליו והכי איתא בפרק קמא דבבא בתרא (דף ס:) גבי עולה מטבא אורחא דלומיה וא"ת דלקמן בפרק יוצא דופן (דף מג·) אמרינן לרבנן דרבי שמעון דאפילו פולטת שכבת זרע רואה היא ולכך מטמאה בפנים כבחוץ ור' שמעון נמי לא פליג אלא בפולטת שכבת זרע דלא מטמא בפנים כבחוץ אבל בבעל קרי משמע דרואה הוי דלא אשכחן דפליגי וי"ל דרב הונא סבר כרבי שמעון דלדידיה אפי' בעל קרי נוגע הוי דאי רואה הוי אף בפולטת הוה דריש לטמא בפנים כבחוץ ואפילו לרבנן נמי אפשר דדוקא פולטת רואה היא ומטמאה בפנים כבחוץ משום דאשכחן בטומאת נדות וזיבות דמטמאה בפנים כבחוץ אבל טבעלה דלא אשכחן ביה טומאה בפנים כבחוץ לא הוי רואה ומיהו הא דר' אליעזר כרבי שמעון פליגא דאמר בפרק יוצא דופן (שם דף מג:) שכבת זרע לרואה במשאו ולנוגע בכעדשה מדמפליג משמע דסבר דרואה הוי אי נמי שאני התם דנגמר טעמא מקרא: **אלא** מעתה לא יסתור בזיבה· תימה תקשה ליה לאתויי דמסכת כלים (פ"א מ"א) דקתני אבות הטומאה השרץ ושכבת זרע ולא חשיב בעל קרי ותנן נמי בבלאי מסכת זבין בעל קרי כמגע שרץ אלמא נוגע הוי מדלא הוי אלא ראשון ושמא אפי' רואה נמי לא הוי אב הטומאה משום דרשה: **לפי** שאי אפשר בלא צחצוחי זיבה· ומהאי טעמא מטמא ר' יהושע קרי של זב במשא והא דלא מצריך קרא התם כי הכא מפרש ר"ת דהתם איירי ברואה זיבות בו ביום דלאו יש בו רוב זיבות וסבר ר' יהושע דלא אפשר בלא צחצוחי זיבה בעין ורבי אליעזר דפליג עליה בכילד הרגל (ב"ק דף כה·) ואמר דאינו מטמא במשא מודה דלאו אפשר בלא ליחצוחי זיבה ואפילו הכי לא מטמא במשא דכיון דפתיכא ביה שכבת זרע והכא נמי אי לאו קרא לא הוה סותר אפילו יום אחד:

אם

א) [צ"ל מאיש איש]

עין משפט

יא א ב מיי' פ"ה מהל' שאר אבות הטומאות הלכה א ועי' בכ"מ :

[illegible]

יב ג ד מיי' פ"ג מהל' מחוסרי כפרה הלכה א ג :

יג ה מיי' פ"ה מהלכות איסורי ביאה הלכה יד סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סימן קפח סעיף ד :

יד ו מיי' פ"ב מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה א סמג עשין רמג :

טו ז מיי' פ"ג מהלכות טומאת המת הלכה ב :

טז ח מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הלכה יד סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סימן קפח סעיף ד :

נ"י כ"י

ר"מ מ"ו וככל ד"ה

[ויקרא טו]

◆

מוסף רש"י

ומקור מקומו טמא. וכל דם הבא דרך שם, ואפילו אינו דם נדה, הרי אב הטומאה לטמא אדם טומאת ערב ואם נגעה בטהרות טמאים (לעיל כח.).

בחתימת פי האמה. כדי סתימת פי אמתו וילפינן לה מהחתים בשרו את זובו (פסחים סז: ועי' לקמן מג:).

כמין שערה. ספר (לעיל כה.).

יבחושין. יתושין (שם).

[לקמן מג: פסחים סז:]

[סו' ב"ק כה·]

◆

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מה זיבה וכו' ואחר תטהר אחר אחר וכו' לקמן לג ע"ב ודף סח ע"ב: ד"ה אלא מה סי' אלא יום א' · עי' בר"ש בזבים פ"ד סי' ה' :

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה לח ונעשה יבש דהא דקתני מטמאין וכו' כצ"ל :

◆

תוספי הרא"ש

ודם טמא דקא אתי דרך מקור · פי' חתיכה ודם שבתוכה טמא משום שנגע במקור [illegible]

תוספי הרא"ש

לענין שילוח מחנות אלמא רואה הוי רהוא גבי פולטת שכבת זרע משמע בפ' יוצא דופן דהוה אמרינן דרואה [illegible] רואה הוי דמטמא בפנים בלא נגיעה מבחוץ · ומיהו קשה דאפילו פולטת ש"ז אמרינן לקמן פ' יוצא דופן לרבנן דר' שמעון

דמטמאה בפנים כבחוץ כשום דרואה הויא ואפילו ר' שמעון לא פליג אלא בפולטת אבל בבעל קרי לא אשכחן דפליגי וי"ל דאפילו לרבנן דוקא פולטת דמרבי לה מקרא כדאיתא לקמן בבשרה מלמד שמטמאה בפנים כבחוץ אין לי אלא נדה וזבה מנין ת"ל וזבה ופולטת ש"ז מנין ת"ל יהיה אבל בעל קרי אפילו לרבנן נוגע הוי כיון דאינו מטמא אלא בחוץ והא דאמר ר' אלעזר כר' שמעון בפ' יוצא דופן לרואה במשהו ולנוגע בכעדשה אע"ג דקא מפליג בין נוגע לרואה א"ה בעל קרי לא הוי רואה אלא נוגע והא דמטמא במשהו מקרא יליף לה התם: אף ש"ז נמי סותרת· משמע דאי לאו קרא לא סתרא אע"ג דלא אפשר לה בלא צחצוחי זיבה וקשה דבסוף כיצד הרגל א"ר יהושע ש"ז של זב מטמא במשא לפי שאי אפשר לה בלא צחצוחי זיבה והשתא לא מצרכינן התם קרא כי הכא וליכא למימר דהכא ילפינן דאי אפשר בלא צחצוחי זיבה מדסתרא כמו זיבה דהא מילתא דתליא בסברא הוא ולא בעיא קרא כדאמרינן בבעל קרי שלא הפסיק וביבמה שרקקה דם · וא"ת בעי קרא דסתרא בזיבה לענין משא אמאי לא מצריך קרא ור"ת תירץ דמיירי התם ביום שראתה זיבה ראה קרי מטמא במשא לפי שיש רוב זיבות בעין הלכך לא בעי קרא וכיוצא בזה מצינו בתחילת מס' זבין ברואה קרי בשני ובשלישי לספירתו ב"ש אומרים סתר הימים שלפניו וב"ה לא סתר אלא יומו ומודים ברואה ברביעי שלא סתר אלא יומו והיינו טעמא דב"ש דבשני ובשלישי אי אפשר בלא זיבות הרבה בעין ות"ל דהכא לא איצטריך קרא אלא למימר דאינה סותרת כל ז' ואי לאו קרא הוה סותר כל ז' משום דאי אפשר בלא צחצוחי

זיבה

[illegible] יהודה כדאמרינן ריש פרק בתרא דקידושין ובפ' בתרא דגיטין תנן בעא מיניה שמואל הרואה קרי בקיסם חלול ולא נקט שפופרת משום דפי האמה דחוק הוא ותיפוק [illegible] אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה דבעינן שיצא ברוחק כדי שיגע בראש פי האמה בגלוי [illegible] בית הסתרים והא דתנן לקמן פרק יוצא דופן ומטמאין בכל שהן מוקי לה רב הונא בנוגע [illegible] ומתניתין דלקמן דרב הונא דהכא כר' נתן דאמר התם בגמרא דזב צריך בחתימת פי [illegible] כפסחים וה"ה לבעל קרי דאיתקש לזב דא"כ הוכי דייק הכא למימר דנוגע הוי דהא דבעי [illegible] פי האמה לאו משום דנוגע הוי אלא משום דבעי שיעור כחתימת פי האמה ואכתי תיקשי [illegible] דנוגע הוי דילמא הא דבעי בחתימת פי האמה היינו משום דס"ל כר' נתן וי"ל דא"כ [illegible] לרבה ותיפוק לי וכו' והלא דרך קיסם יכול לראות קרי הרבה יותר מחתימת פי האמה [illegible] הוי ותימה למה לי דכתב רחמנא רואה כלל הא הוי בכלל נוגע בקרא וי"ל משום שיש [illegible] כגון לענין שילוח מחנות דבעל קרי משתלח חוץ לשתי מחנות כדאיתא פרק אלו [illegible] מרבינן ליה מזב וכל זב לרבות בעל קרי וא"ת הא דדרשינן לקרא בפ' יוצא דופן או [illegible] למה לי תיפוק לי מוהבגד אשר יהיה עליו שכבת זרע וי"ל דאדם מבגדים לא ילפי' [illegible] וכתבי' מיתרצא נמי פירכא קמייתא · וא"ת ותיגמר מדאחמור רחמנא בבעלי קריין

לענין